

दैनिक चालू घडामोडी 20.05.2022

महत्त्वाच्या बातम्या: भारत

सोवा-रिग्पा वैद्यकीय प्रणालीवर राष्ट्रीय कार्यशाळा

बातम्यांमध्ये का:

- आयुष मंत्रालयाच्या अंतर्गत असलेल्या नामग्याल तिबेट इन्स्टिट्यूट ऑफ सायन्स (NIT), सिक्कीम, राष्ट्रीय सोवा-रिग्पा संस्था यांच्या सहकार्याने पूर्वोत्तर राज्यांतील सोवा-रिग्पा अभ्यासकांसाठी सोवा-रिग्पा (Sowa-Rigpa) या विषयावर दोन दिवसीय राष्ट्रीय कार्यशाळेचे आयोजन करण्यात आले आहे.

मुख्य मुद्दे:

- 20-21 मे 2022 दरम्यान सोवा-रिग्पा वैद्यकीय प्रणालीवर दोन दिवसीय राष्ट्रीय कार्यशाळा आयोजित केली जाईल.
- सोवा-रिग्पा वैद्यकीय प्रणालीवरील कार्यशाळेचे औपचारिक उद्घाटन 21 मे 2022 रोजी मनन केंद्र, गंगटोक येथे होणार आहे.
- गंगटोक येथे होणाऱ्या कार्यशाळेत ईशान्येकडील राज्यांसह संपूर्ण भारतातील पारंपारिक सोवा-रिग्पा अभ्यासक सहभागी होतील.

सोवा-रिग्पाच्या मूळ तत्त्वाचे वर्णन खालील पाच मुद्द्यांवर करता येईल.

- शरीर हा रोग बरे करण्याचा पाया आहे
- तिरस्करणीय, म्हणजे, उपचार (repulsive, i.e., healing)
- रेपेलंट्सच्या मदतीने उपचार करण्याची पद्धत
- औषध जे रोगावर उपचार करते
- मटेरिया मेडिका, फार्मसी आणि औषधनिर्माणशास्त्र

संबंधित तथ्ये:

- सोवा-रिग्पा, वैद्यकीय प्रणाली ही 2500 वर्षांहून अधिक वर्षांच्या इतिहासासह जगातील सर्वात जुनी जिवंत आणि सुप्रसिद्ध वैद्यकीय परंपरा आहे.
- सोवा-रिग्पा औषध पद्धतीला स्थानिक पातळीवर **आमची (Aamchi)** म्हणूनही ओळखले जाते.
- लडाख, हिमाचल प्रदेश, अरुणाचल प्रदेश, सिक्कीम आणि दार्जिलिंग या ईशान्येकडील राज्यांमध्ये सोवा-रिग्पा औषध प्रणाली ही एक अतिशय लोकप्रिय औषध प्रणाली आहे.
- स्रोत: **PIB**

भारतातील असमानतेचा स्थिती अहवाल

बातम्यांमध्ये का:

- 'भारतातील विषमतेची स्थिती' हा अहवाल आर्थिक सल्लागार परिषदेने पंतप्रधानांना (EAC-PM) जारी केला आहे.

मुख्य मुद्दे:

- हा अहवाल देशातील असमानतेच्या विविध परिसंस्थांचे व्यापक विश्लेषण करून माहिती सादर करतो, ज्याचा थेट परिणाम लोकसंख्येच्या कल्याणावर आणि सर्वांगीण विकासावर होतो.

अहवालात दोन भाग आहेत -

1. आर्थिक पैलू (**Economic Facets**)
2. सामाजिक-आर्थिक अभिव्यक्ती (**Socio-Economic Manifestations**)

तसेच समानतेच्या स्वरूपावर प्रभाव टाकणारी काही मुख्य क्षेत्रे सुद्धा दिलेली आहेत ती खालील प्रमाणे:

1. उत्पन्न वितरण
2. श्रमिक बाजाराची गतिशीलता (**labour market dynamics**)
3. आरोग्य
4. शिक्षण
5. घरगुती वैशिष्ट्ये (**household characteristics**)

अहवाल कशावर आधारित आहे? (Report is Based on)

- हा अहवाल पीरियडिक लेबर फोर्स सर्व्हे (PLFS), नॅशनल फॅमिली अँड हेल्थ सर्व्हे (NFHS) आणि युनायटेड इन्फॉर्मेशन सिस्टम फॉर एज्युकेशन प्लसच्या विविध फेऱ्यांमधून मिळवलेल्या डेटावर आधारित आहे.
- प्रत्येक प्रकरण सद्यस्थिती, चिंतेचे क्षेत्र, पायाभूत सुविधांच्या क्षमतेच्या दृष्टीने यश आणि अपयश आणि शेवटी असमानतेवर होणारा परिणाम स्पष्ट करण्यासाठी समर्पित आहे.

Source: PIB'

स्वराज पासून नवीन भारताकडे भारताच्या विचारांचा आढावा' परिसंवाद

बातम्यांमध्ये का:

- दिल्ली विद्यापीठाने आयोजित केलेल्या 'स्वराजपासून नव-भारतापर्यंतच्या भारताच्या विचारांचा आढावा' या आंतरराष्ट्रीय चर्चासत्राचे उद्घाटन केंद्रीय गृह आणि सहकार मंत्री श्री अमित शाह यांच्या हस्ते नवी दिल्लीत करण्यात आले.

मुख्य मुद्दे:

- दिल्ली विद्यापीठाच्या शताब्दी समारंभाच्या स्मरणार्थ विद्यापीठाच्या राज्यशास्त्र विभागातर्फे या तीन दिवसीय परिसंवादाचे आयोजन करण्यात आले आहे.
- दिल्ली विद्यापीठाच्या स्थापनेला 100 वर्षे पूर्ण झाल्याच्या स्मरणार्थ हा सोहळा साजरा करण्यात आला.
- 'स्वराजपासून नव-भारतापर्यंतच्या भारताच्या कल्पनांचा आढावा' या परिसंवादाचा मुख्य उद्देश देशातील तरुणांना भारतीय नवनिर्मितीबद्दल प्रशिक्षण देणे हा आहे.

स्रोत: PIB

महत्त्वाच्या बातम्या : राज्य

41 वा "हुनर हाट", उत्सव

बातम्यांमध्ये का:

- ४१व्या "हुनर हाट", "कौशल कुबेर के कुंभ" समारंभाचे औपचारिक उद्घाटन केंद्रीय अल्पसंख्याक व्यवहार मंत्री श्री मुख्तार अब्बास नकवी यांच्या हस्ते करण्यात आले.

मुख्य मुद्दे:

- 18 ते 29 मे 2022 दरम्यान शिल्पग्राम, ताजगंज, आग्रा येथे 41 वा "हुनर हाट", "कौशल कुबेरचा कुंभ" आयोजित करण्यात आला आहे.
- 12 दिवस चालणाऱ्या "हुनर हाट" मध्ये देशातील 32 राज्ये आणि केंद्रशासित प्रदेशातील 800 हून अधिक कारागीर आणि कारागीर सहभागी होणार आहेत.
- "हुनर हाट" हा पंतप्रधान श्री नरेंद्र मोदी यांच्या "वोकल फॉर लोकल" आणि "आत्मनिर्भर भारत" च्या आवाहनाला बळ देण्यासाठी "विश्वसनीय" व्यासपीठ म्हणून सुरू करण्यात आलेला एक उपक्रम आहे.
- देशातील कला आणि हस्तकलेच्या प्राचीन समृद्ध वारशाचे "संरक्षण, जतन, संवर्धन" करण्यात "हुनर हाट" महत्वाची भूमिका बजावते.

Source: Indian Express

महत्वाच्या बातम्या: अर्थव्यवस्था

न्यू डेव्हलपमेंट बँकेच्या बोर्ड ऑफ गव्हर्नर्सची वार्षिक बैठक

बातम्यांमध्ये का:

- नवी दिल्ली येथे व्हिडीओ कॉन्फरन्सद्वारे अर्थमंत्री श्रीमती निर्मला सीतारामन यांच्या अध्यक्षतेखाली न्यू डेव्हलपमेंट बँकेच्या गव्हर्नर मंडळाची 7 वी वार्षिक बैठक झाली.

मुख्य मुद्दे:

- ब्राझील, चीन, रशिया, दक्षिण आफ्रिका आणि बांगलादेश आणि संयुक्त अरब अमिराती (UAE) चे नवीन सदस्य राज्यपाल/वैकल्पिक गव्हर्नर देखील 7 व्या वार्षिक सभेला उपस्थित होते.
- न्यू डेव्हलपमेंट बँकेच्या बोर्ड ऑफ गव्हर्नर्सच्या 7 व्या वार्षिक सभेची यावर्षाची थीम "**NDB: विकास प्रभाव अनुकूल करणे (NDB: Optimizing the Development Impact)**" आहे.
- या बैठकीत निर्मला सीतारामन यांनी जाहीर केले की चालू आर्थिक वर्षात भारताची आर्थिक वाढ 8.9 टक्के राहण्याचा अंदाज आहे. न्यू डेव्हलपमेंट बँकेचे मुख्य उद्दिष्ट म्हणजे उदयोन्मुख बाजार अर्थव्यवस्थांसाठी एक विश्वासार्ह विकास भागीदार म्हणून स्वतःला यशस्वीरित्या स्थापित करणे.

न्यू डेव्हलपमेंट बँक काय आहे?

- न्यू डेव्हलपमेंट बँक ही एक बहुपक्षीय विकास बँक आहे, जी BRICS देशांद्वारे 2014 मध्ये BRICS तसेच इतर EMDC मधील पायाभूत सुविधा आणि शाश्वत विकास प्रकल्पांसाठी संसाधने एकत्रित करण्याच्या उद्देशाने स्थापन करण्यात आली आहे.
- न्यू डेव्हलपमेंट बँक 2015 मध्ये कार्यान्वित झाली.
- न्यू डेव्हलपमेंट बँकेचे मुख्यालय चीनमधील शांघाय येथे आहे.
- न्यू डेव्हलपमेंट बँकेने आतापर्यंत भारतात 7.1 अब्ज डॉलर्सच्या 21 प्रकल्पांना मंजूरी दिली आहे.
- स्रोत: PIB

महत्वाच्या बातम्या: क्रीडा

जागतिक बॉक्सिंग चॅम्पियनशिप

बातम्यांमध्ये का:

- भारतीय बॉक्सर निखत जरीन हिने इस्तंबूल येथे सुरू असलेल्या महिला जागतिक चॅम्पियनशिपच्या फ्लायवेट (52 किलो) गटात सुवर्णपदक जिंकले आहे.

महत्त्वाचे मुद्दे

- हे विजेतेपद पटकावल्यानंतर निखत झरीन ही जागतिक विजेतेपद पटकावणारी भारताची 5वी भारतीय महिला बॉक्सर ठरली आहे.
- भारतीय बॉक्सर निखत जरीनने थायलंडच्या जितपॉंग जुटामसचा 5-0 असा पराभव करून विजेतेपद पटकावले आहे.
- याआधी निखत जरीन ही फेब्रुवारीमध्ये प्रतिष्ठित स्ट्रॅन्डजा मेमोरियलमध्ये दोन सुवर्णपदके जिंकणारी पहिली भारतीय महिला बॉक्सर ठरली.
- निखत जरीनच्या आधी एमसी मेरी कोम, सरिता देवी, जेनी आरएल आणि लेखा केसी यांनी महिला बॉक्सिंगमध्ये भारतासाठी सुवर्णपदके जिंकली आहेत.
- स्रोत: ऑल इंडिया रेडिओ

महत्त्वाचे दिवस

जागतिक मधमाशी दिन

- दरवर्षी 20 मे हा दिवस जागतिक मधमाशी दिन म्हणून साजरा केला जातो.
- या वर्षीच्या जागतिक मधमाशी दिनाची थीम आहे "Bee engaged: Build Back Better for Bees".
- यंदाच्या जागतिक मधमाशी दिनानिमित्त, केंद्रीय कृषी आणि शेतकरी कल्याण मंत्रालयाने गुजरातमध्ये एका मोठ्या राष्ट्रीय कार्यक्रमाचे आयोजन केले आहे, ज्याचा मुख्य उद्देश मधमाशीपालनाला प्रोत्साहन देणे आणि देशातील लहान शेतकऱ्यांना जास्तीत जास्त फायदा मिळवून देणे हा आहे.
- जम्मू-काश्मीरमधील पुलवामा, बांदीपोरा आणि जम्मू, कर्नाटकातील तुमकूर, उत्तर प्रदेशातील सहारनपूर आणि पुणे आणि उत्तराखंड येथे हनी टेस्टिंग लॅब आणि प्रोसेसिंग युनिटची स्थापना केली आहे.
- मधमाशी पालनाचे प्रणेते अँटोन जान्सा यांचाही जन्म २० मे १७३४ रोजी झाला.

- स्लोव्हेनियाच्या प्रस्तावानंतर 2017 साली संयुक्त राष्ट्रांनी 20 मे हा दिवस जागतिक मधमाशी दिन म्हणून घोषित केला.
- **Source: PIB**

राष्ट्रीय संकटग्रस्त प्रजाती दिन

- जगभरातील लुप्तप्राय प्रजातींचे संरक्षण करण्याची वाढती गरज अधोरेखित करण्यासाठी दरवर्षी मे महिन्याच्या तिसऱ्या शुक्रवारी राष्ट्रीय संकटग्रस्त प्रजाती दिन साजरा केला जातो.
- राष्ट्रीय संकटग्रस्त प्रजाती दिवस २०२२ ची थीम आहे "Recovering key species for ecosystem restoration"

Source: ENDANGERED SPECIES COALITION